

JAN BAPTIST BLOMMAERT EN ZIJN MYSTIEK TESTAMENT (Vervolg)

De onroerende goederen en de waardepapieren.

Daar zijn vader nog leefde waren de onroerende goederen uit de nalatenschap van Jan Baptist afkomstig uit de erfenis van de familie Dufour, naderhand nog uitgebreid met enkele eigen grondaankopen. Zijn onroerend bezit was zeker niet gering.

De vergelijking van de geldwaarden met de huidige muntwaarde is zeer moeilijk, zo lag bv. de prijs van levensmiddelen naar verhouding veel hoger dan vandaag, andere producten waren dan weer relatief goedkoper. Als enige vergelijkingswaarde kan gesteld worden dat rond 1850 een wever gemiddeld 10 fr. per week verdiende, een spinner verdiende enkele franken meer. Vergeleken met dit schamel loon was Jan Baptist toch wel h el welgesteld.

- Het sterfhuis in de Lange Violettestraat was 1392 m² groot en werd door een expert geschat op 26.500 frank.

- In de St.Lievenstraat had Jan Baptist twee huizen, gelegen naast elkaar, in eigendom .Het ene was 3 aren 46 ca. groot en werd geschat op een waarde van 9000 fr., het tweede dat 4 are 45 ca. groot was werd 8000 frank geschat.

- In de Brabantdam had hij een brouwerij geërfd, groot 13 are 4ca. , met een magazijn en koer en een uitgang in de Kleine Statiestraat (nu Schepenenvijverstraat) die geprezen werd op 36.000 fr.

- Drie - naast elkaar gelegen huizen in de Abeelstraat- respectievelijk ,1 a 17ca, 7are 97 ca en 80 ca. groot werden geprezen op 4.500 fr.,8300 fr., en 3200 fr.

- Hij was tevens eigenaar van een beluik in de Apostelhuizen- met een uitgang in het Koepoortje- van 9 are 19 ca groot dat 28 huisjes telde. De huisjes waren in 1854 allemaal verhuurd, de huurprijs schommelde tussen 0,50 frank ( en huisje) over 1 fr., 1,15 fr. en 1,50 fr. tot 2 fr. ( en huis) per week. De waarde van het beluik werd geschat op 20.000 fr.

- Ook in 't Stuk was hij eigenaar van een beluik- met drieëntwintig woningen-

en 6 aren negentig ca 'groot'. Hier lag de minimum huurprijs iets hoger en schommelde hij tussen 1,27 fr. en 2,25 fr. (één huisje) per week. Dit beluik werd op 19.000 fr. geschat.

- In het toen nog landelijke St.Pieters-Aalst bezat hij een hofstedeke van 20 are en 60 ca. dat geprezen werd op 5000 fr. , evenals zeven partijen meers samen groot 2 ha.23a.70 ca. die geprezen werden op 13.230 frank.

- Te Herzele, Hillegem, Bottelare, Schelderode, Lokeren en Moerzeke kon hij zich eigenaar noemen van alles tesamen zo'n 38 ha. landbouwgronden, bossen en meersen, terwijl hij ook nog eigenaar was van een huis in Evergem. Deze bezittingen werden geprezen op 145.020 fr.

- Zijn omvangrijkste grondbezit was echter gelegen te Gentbrugge (en een klein gedeelte op het aanpalende Ledeberg). Hij was er eigenaar van meer dan 50 ha. landbouwgrond en bezat er behalve het buitengoed en de twee gloriëten, nog acht hofstedekens (waarvan twee aangeduid als hoveniershofstede) en twee huizen samen geprezen op 251.945 fr. Al deze eigendommen, behalve zijn woonhuis en buitengoed, waren verpacht of verhuurd en vormden een niet te versmaden bron van inkomsten maar daarnaast inde hij ook een groot bedrag aan intresten van allerlei lopende 'bezette' renten. Dit systeem bestond hieruit dat wie een lening aanging- meestal tegen een intrest van 4 tot 5% - onroerend goed in onderpand gaf, dat bij niet-aflossing van de lening en de intresten in beslag werd genomen door de schuldeiser.

In een administratieve afrekening ten behoeve van Charles Hulin en Louis Jean Blommaert geeft notaris Eggermont rekenschap van alle ingekomen pachten, ceyns-en huishuren , intresten van bezette renten, van obligaties en coupons. De jaaropbrengst van 1855 bedraagt 12535,31 fr. aan pachtgelden, 9882,83 fr. aan ceyns- en huishuren, 12404,97 fr. aan intresten van bezette renten en 7235,52 fr. aan inkomsten uit obligaties en coupons. Alles tesamen geeft dit een jaartotaal van 42058,43 fr. of meer dan 75 keer het gemiddelde jaarinkomen van een arbeider. Enige nuancering is wel nodig: doordat de looptijd en de vervaldag van pachten, renten en huishuren nogal uiteenlopend waren zitten in de inkomsten van 1855 soms nog enkele maanden inkomsten van 1854 vervat, terwijl notaris Eggermont om de erfenis te kunnen afhandelen alle opbrengsten tot het einde van 1855 reeds in rekening bracht hoewel een deel daarvan normaal slechts in de loop van het volgende jaar werd geïnd. De jaaropbrengst van 1856 lag dus waarschijnlijk iets lager.

Een van zijn voornaamste pachters was de bekende tuinbouwer Louis Van Houtte die mag beschouwd worden als de grondlegger van de tuinbouw in het Gentse. Door de stichting van een tuinbouwschool te Gentbrugge, zijn talrijke plantenkruisingen en de publicatie van zijn tijdschrift '*La Flore des serres et jardins de l'Europe*' verkreeg hij zelfs wereldfaam. Hij bracht meer dan 300 planten in de handel waarvan verscheidene zijn naam dragen. Louis Van Houtte

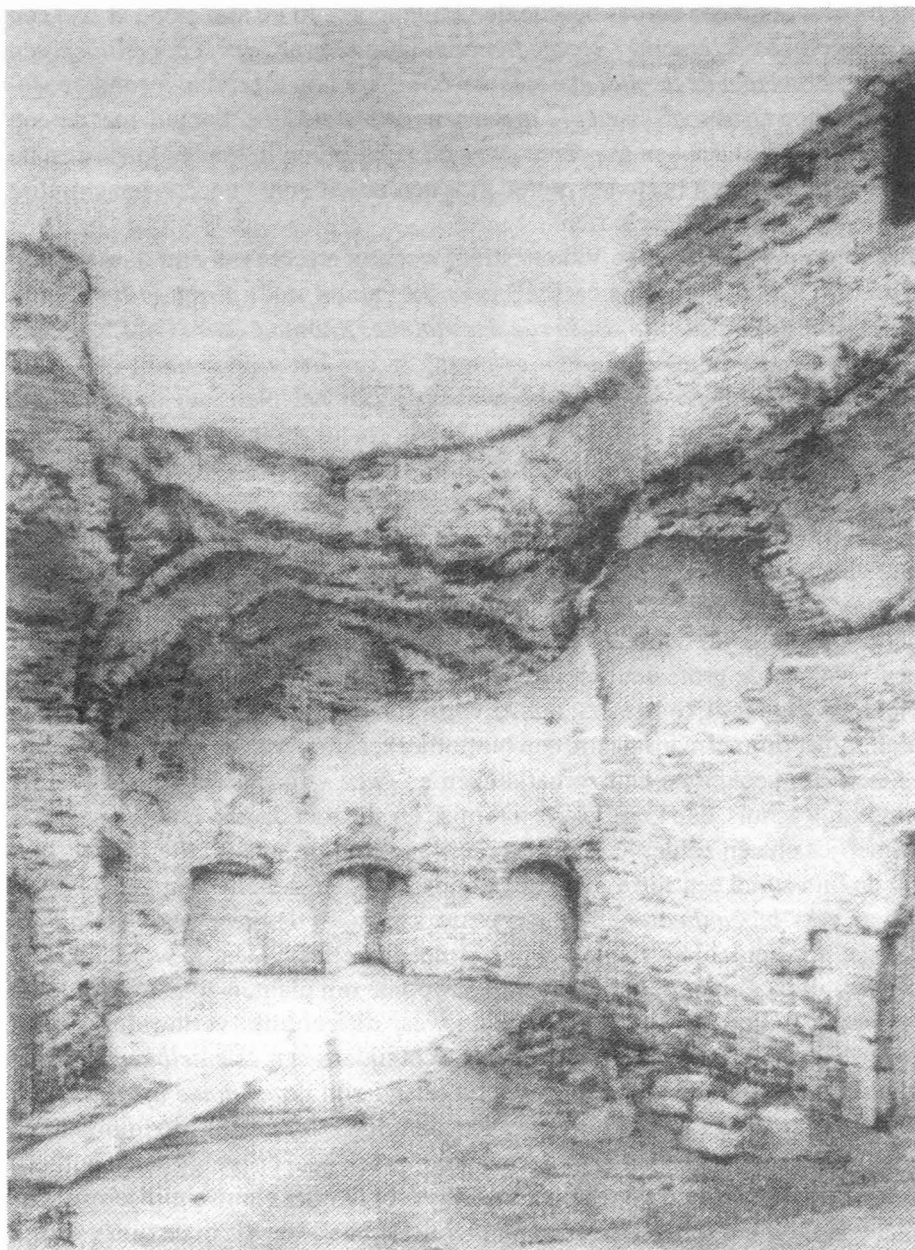
werd in 1852 raadslid te Gentbrugge en vanaf 1854 tot aan zijn dood was hij burgemeester van deze gemeente. Zijn woonhuis aan de Oude Brusselseweg dat waarschijnlijk aan het buitengoed van Jan Baptist Blommaert paalde werd evenals het buitengoed in 1939 afgebroken voor uitbreidingen van de Puntfabriek.

Het buitengoed en de woning in de Lange Violettestraat.

De inventaris van het buitengoed te Gentbrugge werd, gespreid over twee dagen op elf uur tijd afgehandeld. De inventaris van de inboedel van het huis in de Lange Violettestraat nam heel wat meer tijd in beslag en werd slechts op 22 januari 1855 afgesloten. In totaal werd daar 223 uren en 30 minuten tijd gespendeerd om alles te beschrijven. Hoewel de inboedel en vooral de bibliotheek, het kunstkabinet en de wijnkelder omvangrijk waren, nam vooral het nazicht en de beschrijving van alle papieren zoals testamenten, eigendomstitels, contracten, wisselbrieven, waardepapieren e.d.m. heel veel tijd in beslag. De inventaris resulteerde in een lijvig boekdeel (A4-formaat) van 288 pagina's recto en verso vol beschreven.

Zoals reeds vermeld erfde Jan Baptist na het overlijden van zijn moeder in 1847 van haar o.a. het buitengoed te Gentbrugge waar hij reeds vanaf 1830 verblijf hield. Maria Joanna Dufour had na het overlijden van haar vader in 1812 heel wat gronden te Gentbrugge geërfd maar in die akte van verdeling is geen sprake van een buitengoed zodat de woning waarschijnlijk pas naderhand werd opgetrokken. Het goed lag aan de Oude Brusselseweg (kadaster sectie B nrs.267, 268 en 269) en was 20 aren 80 ca. groot. Er hoorden nog twee gloriëten bij, een te Ledeberg op de Brusselsesteenweg en een te Gentbrugge dicht tegen de Schelde, die beiden met een dreefken met het buitengoed waren verbonden. Vanuit die tuinhuisjes die als een knus salonnetje waren ingericht, kon men als tijdverdrijf en verstrooiing, het verkeer op de weg of de schepen op de Schelde gadeslaan. Zo bevond zich in de gloriëtte te Ledeberg een acajou coulisse tafel, zes kerselaren stoelen, een acajou hoekkasken, een hofbank, een toile cirée tapijt, een spiegel met een vergulde lijst, twee porseleinen bloemvazen, drie porseleinen figuurkens, dertien wijnglazen, twee matten en een lijnwaden pavillon (soort zonnenscherm?).

Het buitengoed had slechts één verdieping en een zolder. Het gelijkvloers omvatte een keuken en schotelhuis, een eetplaats met nog een andere kamer ernaast en een 'officieken' (office of aanrechtkamer) een salon, en de vestibule. Op de verdieping waren er nog drie kamers (waaronder de slaapkamer van Jan Baptist), een vestibule en een overloop. Verder was er aan het huis nog een wijnkelder en was er in de tuin een paardenstal, een remise en een hoveniersstalleken met een zolder en nog een klein bovenplaatsken.

Afbeelding 5.

Geveltekening van het huis in de Lange Violettestraat bij de bouwaanvraag uit 1830 van Amandus Dufour. S.A.G. Moderne bouwaanvragen Reeks G. 12 nr. 6303.

Al bij al was dit een eerder bescheiden buitengoed. In de tuin stond er wel een opmerkelijke verzameling 'steene figueren', gaande van 'een schaerslijper, een figuer verbeeldende de tijd, een steenen hond' tot nog meer dan 30 andere stenen beelden en tuinvazen en '12 arduynen pedestaux' toe. Samen met de –op de som van 200 franken geprezen- vier grote laurieren in houten kuipen en de zes kleine laurieren in stenen potten moesten ze het buitengoed waarschijnlijk wat meer standing verschaffen.

Het woonhuis in de Lange Violettestraat was een erfenis van zijn oom Amand Dufour. Deze had dit huis ca.1813 gekocht van de stad (*jardin et habitation provenant de la dite ville situés rue des violettes marquéé lettre I n°150*). Op 7 augustus 1830 diende deze een aanvraag in om het woonhuis in de Lange Violettestraat te herbouwen. De bouwaanvraag en het plan van de voorgevel (en zijgevel langs het Oud Scheldeke) zijn bewaard gebleven.(afb 5.) Het huis met vijf traveeën en twee verdiepingen heeft een neoclassicistische inslag en is versierd met een mooi fries met casementen, afwisselend getooid met een rozet en een mensenhoofdje. In de linkerzijgevel zijn nu de vensteropeningen gedicht en is er een lagere art-déco woning tegen aangebouwd en langs de kant van de Vijfwindgatenstraat werd later eveneens een woning later tegen de zijgevel aangebouwd. Op de begane grond heeft de koetspoort plaats geruimd voor een vernieuwde grote deur en werden de vensters grondig gewijzigd.

Het huis telde talrijke kamers: o.a. diverse slaapkamers, een logeerkamer, een atelier met timmermansalaam, een bibliotheek, salon, een spreekkamertje, eetkamer, een keuken en een zomerkeuken en twee wijnkelders. Er was verder nog een washuis, een koolhok, een remise en stal met daarboven nog een paar kamertjes en een zolder.

In de tuin stond een serre met circa honderd potten camelia's en andere planten en een 'bloemtheater'. Dit is een met zwarte of donkere verf beschilderd rek dat nog verder kan versierd worden met draperieën. Daarop worden kleine planten in bloempot opgesteld. Deze gewoonte om planten zo tentoon te stellen stoelt in het 18de eeuwse Engeland waar dit gebruik vermoedelijk door ingeweken Vlaamse wevers werd ingebracht tijdens zgn. 'sleutelbloemfeesten' waarbij prijzen vielen te winnen. In Engeland zijn deze 'home theaters' nog altijd bekend. De camelia was toen dé salonbloem bij uitstek, de tuinbouw in het Gentse kende toen net een spectaculaire groei, adel en welgestelde burgerij cultiveerden toen een grote belangstelling voor allerlei nieuwe uitheemse sierplanten. Ook Jan Baptist was een plantenliefhebber. Net als in de tuin van zijn buitengoed stonden hier ook talrijke tuinbeelden evenals een zonnwijzer wat doet vermoeden dat de tuinen formeel en klassiek waren uitgewerkt. Er stond ook een glorieette waar aan de muren zestien ingelijste gravuurskulpturen en een spiegel hingen, waar een paar tafels en hofbanken stonden en niet minder dan 20 'steenen figuerkens' prijkten. Deze tuin paalde aan het water ('t oud Scheldeke)

Afbeelding 6

Tekening door August Van Lokeren. Binnenkant van een toren aan de vijfwindgaten anno 1832. Het is niet duidelijk of het de toren in de tuin van het huis Blommaert is, of deze in het klein Begijnhof. Beide torens waren waarschijnlijk nagenoeg identiek. S.A.G. Atlas Goetghebuer L 138/42.

waar een 'ponte' lag en aan het einde van de tuin stond een 'arduynen' toren een restant van de 13de/ 14de- eeuwse stadsomwalling. Deze was in 1828 gekocht door Amand Dufour van Emmanuel Van de Walle '... een oud stenen gebouw bij form van een toren te Gent t'einden de Grootte Violettestraat tegen 't klein Scheldeke'. (afb. 6)

Vanuit de tuin moet er een mooie uitkijk hebben bestaan op de nog open Muinkmeersen waar in 1837 de eerste spoorlijn Gent-Mechelen werd doorgetrokken. Het gadeslaan van de trein vanuit de gloriëtte of vanaf de toren zal tot de verstrooiingen van het renteniersbestaan hebben behoord. In 1879 liet textiel-fabrikant Alexander Heyman, die toen eigenaar was van het pand, de toren volledig afbreken. In het klein begijnhof, tegen de bijgebouwen van het huis van de Grootjuffer, bleven de 6 à 7 meter hoge resten van zijn tegenhanger gelukkig tot op heden bewaard. Het parement uit Ledische zandsteen gemengd met Doornikse steen is nu grotendeels verdwenen; de nog zowat twee meter dikke muren zijn opgetrokken uit lagen baksteen. Volgens A.Heins die op 18 mei 1899 een archeologische fiche (nr.121) opstelde over de toren in het klein begijnhof waren er toen nog sporen zichtbaar van de basis van de andere, afgebroken toren in de tuin van een huis aan de Vijfwindgatenstraat. Hij vermoedde dat de twee torens nagenoeg identiek waren. Delen van de stadsmuur die deze twee torens verbonden met de Vijfwindgatenpoort bleven eveneens voor een deel behouden in het klein begijnhof.

Het huismebuilair.

Als bemiddelde burger bezat Jan Baptist Blommaert natuurlijk heel wat kostbaar meubilair. De meubels zoals commodes, secretaires, tafels, stoelen e.d.m. waren vervaardigd uit acajou, kerselaar of 'spieschehout' (eik). De inboedel was heel gevarieerd en werd gedetailleerd beschreven. Als opvallendste voorwerpen vermelden we slechts: een telescoop, divers tekenkundig materiaal, een viool en vier fluiten, een 'globe terrestre', 'zeilstenen' (magneetijzerstenen), twee pistolen met twee lopen, een sabel, een degen, een degen in een stok en een stok inhoudende een paraplu.

Kostbare stukken waren een ivoren Christus en een dito O.-L.- Vrouw samen geprezen op 400 fr., een figuur en twee kandelaars van Saksisch porselein met sokkels en glazen globes geprezen op 200 fr., een Doorniks vloertapijt en twee kussens geprezen op 300 fr, een trumeau spiegel met vergulde lijsten en ornamenten geschat op 150 fr., een brandkoffer op de slaapkamer geprezen op 150 fr., twee mousseline gordijnen en vier damasten gordijnen met ornamenten en toebehoren samen geprezen op 150 fr., een acajou secretaire geschat op 125 fr. en een luster met vergulde ornamenten eveneens geschat op 125 fr.

Opvallend is ook de vermelding van allerlei spelmateriaal dat her en der in het

huis wordt geïnventariseerd: *'veel speeldingen', acajou speeltafelken, domino-spel, damberd, lotto, blikken whistspel, twee optiquen, 'klein speeldingen'* enz. Sanitair en hygiënisch comfort waren tijdens die periode nog echt minimaal: een badkamer ontbreekt maar er wordt een acajou-lavabo vermeld, een nachterief, waterpotten, bassins en lampetkannen, zeepdozen in porselein, scheersen, borstel en scheersriem. In een bijgebouw in de tuin stond een wel een koperen bad opgeslagen maar of dit effectief gebruikt werd? Het toilet bevond zich niet buitenshuis maar in de vestibule onder de poort(waarschijnlijk op het einde daarvan).

Kleren en huishoudlinnen waren in erg grote aantallen voorradig. Meestal werd er slechts tweemaal per jaar gewassen: een maal na de winter en een maal na de zomer bij de wisseling van winter- en zomerlinnen en -kleding. Tevens bezat hij heel veel porselein en opvallend veel zilverwerk. Sommige van die kostbare zilveren voorwerpen waren getekend J.D.F. en A.D.F. en waren dus geërfd van zijn ooms Joannes en Amand Dufour. Verscheidene voorwerpen droegen ook zijn eigen monogram J.B.B, zoals een zilveren 'marabout' koffiekkan met voetjes (koffiekkan op drie pootjes en met een ronde dikke buik) die hij in zijn mystiek testament legateerde aan notaris Norbert Eggermont. De lijst van het zilverwerk is ellenlang: diverse bestekken, kandelaars, koffiekannen, zout- en pepervaatjes, wijwatervaatjes, dienblaadjes, melkkannetjes, sauskommen, limonadelepels, snuifdozen, diverse brillen en tien relikwieën *'in zilver besleggen'*, diverse zakhorloges, zelfs een waterpot! . . . alles samen geprezen op niet minder dan 6329 fr.

Een partij goudwerk - waaronder diverse zakhorloges - en juwelen werd geprezen op de som van 1236, waarbij voor een som van 463 fr., een partij vrouwenjuwelen inbegrepen was. Louis Jean Blommaert eiste die terug als zijnde bezit van wijlen zijn vrouw en verklaarde daarover: *'nogtans hij (t.t.z. zijn zoon), ze alle genomen heeft benevens haere kleederen zonder eenig vergeld'*.

Verder eiste hij eveneens nog terug: *'hem geleent (d.d.7-7-1847) mijne Victoria voiture, peerd en arnassure; hem geleent (14-11-1847) mijn tafelservies in roze porcelaine; in 1847 of 1848 heeft hy buyten myn kennis uyt een schofken genomen eene oude, goude horlogie met dobbel kas en een oude horlogie met dobbel kas in koper, op 24 juny 1854 een marbre schouwpendule en de portretten en alle de papieren der familie.*

In hoeverre Louis Jean Blommaert de waarheid geweld aandeed is niet meer te achterhalen. De aanwezigheid van de juwelen, vrouwenkleren en typische accessoires zoals diverse *'ridicules'* (réticules of damestasjes) zou misschien een aanwijzing kunnen zijn dat Marie Joanna Dufour geregeld bij haar zoon verbleef.

De schilderijen en de prentencollectie.

In de 19de eeuw hield zowat iedere rijke burger er een kunstverzameling op na bestaande uit schilderijen, tekeningen en prenten, munten en medailles, oudheden, boeken en handschriften of curiosa. Sommige van die grootste verzamelaars – die in de Wegwijzers Van Gent werden vermeld – stelden hun collecties zelfs open voor andere geïnteresseerden. Zowat de grootste kunstcollectie was die van Jean-Gilles Schamp d’Aveschoot die in 1840 openbaar werd verkocht en waarvan het grootste gedeelte buitenlandse kunstverzamelingen ging verrijken. Zo zou die collectie niet minder dan 58 schilderijen van Rubens en 22 werken van Van Dijck hebben bevat.

Ook Jan Baptist Blommaert had een kunstverzameling maar ze was niet openbaar voor het publiek. Zowel zijn buitenverblijf te Gentbrugge als zijn Gentse woning waren rijkelijk opgesmukt met schilderijen, prenten en gravures. Het huis in de Lange Violettestraat beschikte zelfs over een ruimte aangeduid als ‘*het schilderijen kabinet*’ waar 36 schilderijen waren samengebracht. Samen met de standaardwerken over kunst in zijn bibliotheek; zal dit Jan Baptist Blommaert de bijkomende status van kunstminnaar hebben bezorgd of zoals men nu nog in sommige burgerfamilies zegt over een kunstliefhebber: ‘*il a le goût*’.

De inventaris geeft wel een beeld van de kwantiteit van zijn collectie maar zeker niet van de kwaliteit. Zo hingen er volgens de inventaris in het schilderijen-kabinet een Brueghel en een Helse Brueghel (Brueghel de jonge) maar of dit authentieke werken waren? Er hingen nog twee schilderijen naar Brueghel, een kopie naar Brueghel en vier pendants naar Breughel ‘*verbeeldende de vier seizoenen*’.

Verder hing er nog een schilderij naar Rubens, een naar David Rijckaert, vier schilderijen op koper naar Franck(en), een naar Salomon De Coninck, vier schilderijen van Hooremans, een schilderij van Ange De Baets, een Vander Lanen, twee van Bassané en een van Desmon. De andere werken werden als anoniemen bestempeld.

Jan Baptist had een uitgesproken voorkeur voor de werken van Brueghel want onder de nog 45 andere schilderijen die verspreid in diverse kamers hingen, bevonden zich nog een Brueghel en vijf schilderijen naar Brueghel. Bij die andere werken wordt nog een schilderij naar Franck(en) vermeld, een anoniem werk verbeeldende ‘een zothuis’ nog verscheidene anonieme werken en enkele familieportretten. Daarbij komen dan nog een massa prenten en ‘teekeningskens’ terwijl er op zijn buitengoed ook nog 32 kleine en grote schilderijen hingen en een menigte prenten. Het lijkt wel of Blommaert leed aan ‘l’horreur du vide’ maar dit was toen een normaal verschijnsel bij rijke burgers, men etaleerde zijn rijkdom door alles uit te stallen en alle kamers vol te proppen.

Wat opvalt is de erg lage schattingsprijs. Waren schilderijen toen echt zo goedkoop of werd de inboedel opzettelijk laag geschat om de erfeniskosten zo laag mogelijk te houden voor de erfgenamen? Het hoogst geschatte werk was een Brueghel die in de bibliotheek hing en die op 150 fr. werd getaxeerd. De totale waarde van schilderijen en prenten bedraagt 2424 frank.

De bibliotheek.

Het huis in de Lange Violettestraat beschikte over een afzonderlijke kamer: *'licht nemende met een kassyn ter straet'*, aangeduid als 'de bibliotheek'.

De werken waren overwegend Franstalig en Nederlandstalig, slechts een paar Latijnse werken waren aanwezig. Niet alle boekwerken werden afzonderlijk beschreven, dikwijls is er sprake van bv.: *'een mandeken boeken, een mande brochures, vele boeken, 'enz.* De met titel en auteursnaam vermelde boeken zijn overwegend godsdienstige werken waaronder veel sermoenen zoals o.a. niet minder dan 16 boekdelen met werken van Louis Bourdaloue (een jezuiet en predikant van Lodewijk XIV die gedurende 32 jaar sermoenen predikte). Verder waren er enkele moraliserende werken aanwezig van Vader (Jacob) Cats en Adriaan Poirters. Jan Baptist bezat verscheidene standaardwerken over kunst en voornamelijk over kunstschilders zoals: Carel Van Mander: Het schilderboek en Leven van schilders; Lebrun: Galerie de peintres Flamands; Madou: Vie des peintres; Arnold Houbraken: Kunstschilders.

Verscheidene werken met beschrijvingen van Europese steden en diverse geschiedeniswerken waren eveneens aanwezig zoals bv. : Sanderus : Flandria illustrata, Verheerlijkt Vlaanderen en Chronographia Brabantia, Karel Diericx: Mémoires sur Gand., Mémoires sur les anciennes lois, coutumes et privilèges des Gantois. Ook diverse wetenschappelijke werken prijkten in zijn bibliotheek zoals de werken van Georges Buffon , Histoire Naturelle van Lacipède , Flore de Serres van Louis Van Houtte (7 boekdelen) en niet minder dan 82 medicinale werken .

Slechts één puur literair werk wordt vermeld nml. : *'Les mille et une nuit'* maar mogelijks was dit werk fraai geïllustreerd en werd het daarom afzonderlijk vermeld. Een greep uit de verder nog bij naam vernoemde auteurs: Joseph Carrière, Etienne Gerlach, Fénélon (François de Salignac de la Mothe), Pierre Brunet, Johan Caspar Lavater, Louis Bonald.

Heel opvallend is ook de vermelding van een manuscript in folio van het klooster der Rijke Klaren dat op 50 fr. geschat wordt, jammer genoeg ontbreekt een verdere specificering. Tijdens de latere inventarisatie van al de papieren wordt ook nog melding gemaakt van: *'Eene farde inhoudende verscheide oude stuks op welk gehecht is het volgende schrift: 'Dit zijn de papieren van het klooster der rijke Claren op de S.Livinusstraete te Gent gesupprimeerd en hunne oorsprong genomen hadden te Gendbrugge'.*

De toch uitgebreide bibliotheek wordt slechts op 2038fr. geschat. Zo worden zeven boekdelen van Flore de Serres van L. Van Houtte samen slechts op 27 frank geschat terwijl een jaarabonnement indertijd 40 frank per deel kostte. Waarschijnlijk was er toch een bewuste strategie om te proberen de erfenis-rechten zo laag mogelijk te houden, wat zelfs erg duidelijk naar voren komt bij de prijsschatting van de wijnen.

Ginette DESMET
Rosa DE VRIENDT-MORES

BANZE

Hoe dat beest aan zijn naam gekomen is, weet niemand en heeft niemand ooit verstaan.

Normaal gezien, als er in “Het Volk” (1) in d’Oudburg waar mijn grootouders lokaalhouders waren, een nieuwe kat moest komen (de oude was ofwel 1° de wijde wereld ingetrokken, 2° verdronken in de Leie of 3° geëindigd in een of andere kookpot).

Normaal gezien dus werd voor de hoogst noodzakelijke vervangster (voor de ratten in de kelders + de muizen i.v.m. het papier van de drukkerij) de kalender ter hand genomen en daarin met een speld en gesloten ogen een “heilige” geprikt en de kat gedoopt.

Dat gaf soms iets in de aard “Canutus”, (gezegd “Canupke” als het een klein katje was) en “Hedwige” dat klonk misschien raar, maar enfin, het waren toch serieuze namen. Maar “Banze” om God’s wil!! doch zo was het en bleef het. Banze was geen salonkat, zelfs geen gewone huiskat, maar een gediplomeerde straatkat: “de la Gouttière” met een kleine d.

Ze woonde bij mijn grootouders, na hun pensioen verhuisd naar de Waldamkaai en leerde zich aanpassen aan een kleiner huis. Ze wist zéér goed, bij pijnlijke ervaring dat Mémé niet wou dat er aan het kooitje van de kanariepiet werd geraakt, dat werd haar geleerd met de nodige “Sakkersche kat” en “... de nek omwringen”.

Als Banze iets mispikkeld had en er stond toevallig konijn op het menu, kon men grootvader horen: “tch-tch Banze, waar zit ge?” Grootmoeder vond immers dat kat evengoed smaakte als een konijn, zoniet beter.

De woning zelf was niet veel zaaks voor een kat, geen tuin, zelfs geen “achter-uit”.

Ze lag immers tegen de beenhouwerij Van Noyen in de Noordstraat. Maar juist over de Contributiebrug lag een waar kattenparadijs: de Nieuwe Wandeling.